

1. [Nieuw MOS-themapakket 'Water Op School'](#)
2. [Eerste samenkomst lerend netwerk duurzame ontwikkeling in de lerarenopleiding](#)
3. [Verdraaidewereld.be bundelt duurzaam ontwikkelingsaanbod voor jeugdwerk](#)
4. [Ecospot Make-over 'Milieuvriendelijkste jeugdhuis van Vlaanderen'](#)
5. [Klimaatwedstrijd 'Groep onder Stroom'](#)
6. [NME-subsidieproject 'Voetzoekers': bereken de ecologische voetafdruk van je klas](#)
7. [Ontwikkeling digitale wegwijzer: doe mee aan de enquête](#)
8. [Milieugedragscan afdeling Milieu-integratie en -subsidieeringen](#)
9. [Het sociaal-cultureel volwassenwerk focust op 'Milieu'](#)
10. [NME-zomeractiviteiten](#)
11. [NME-aanbod in Vlaanderen](#)
12. [eNneeMmeE](#)

1. Nieuw MOS-themapakket 'Water Op School'

Het MOS-themapakket 'Water Op School' helpt secundaire scholen hun engagement als MOS-school voor water waar te maken. MOS-scholen kunnen deze publicatie vanaf 3 juni verkrijgen bij hun provinciale MOS-begeleider. Dit is het vierde themapakket voor secundaire MOS-scholen. Eerder verschenen al:

'Energie op school'

'Afval en duurzame materialen'

'Mobiliteit op school'

➤ Meer info: www.milieuzorgopschool.be

[top](#)

2. Eerste samenkomst lerend netwerk duurzame ontwikkeling in de lerarenopleiding

Het lerend netwerk 'DO in de lerarenopleiding' stimuleert de integratie van educatie voor duurzame ontwikkeling (EDO) in de curricula van lerarenopleidingen. Dit gebeurt onder meer door het uitwisselen van didactisch materiaal en didactische methodes.

Het netwerk komt voor het eerst samen op dinsdag 10 juni 2008 van 9.30 u tot 13 u in Conferentiecentrum [Café de Fiennes](#).

Geïnteresseerde docenten uit lerarenopleidingen en vertegenwoordigers van andere organisaties met belangstelling voor EDO zijn er welkom.

Het programma vind je op <http://ecocampus.lne.be>. Gelieve je deelname te bevestigen vóór woensdag 4 juni met vermelding van naam, functie en organisatie bij elke.vanwildemeersch@lne.vlaanderen.be.

Het netwerk is een gecoördineerd initiatief van de projecten Ecocampus en DOEN!. Meer informatie: 02/553 76 88 (Elke Vanwildemeersch) en 02/523.80.84 (Magali Decloedt)

➤ Meer info over alle lerende netwerken www.dhovlaanderen.be

[top](#)

3. Verdraaidewereld.be bundelt duurzaam ontwikkelingsaanbod voor jeugdwerk

Een dansvloer die zelf energie opwekt? De voetafdruk van je kamp? Een vervoersplan voor je team? Kortom: hoe kan je als jeugdvereniging concreet aan

de slag met duurzame ontwikkeling?

De nieuwe website Verdraaidewereld.be linkt jeugdwerkers door naar alle spelen, vormingen, campagnes en concrete tips op het net. Per tip krijg je er een goed tot actie aansporend voorbeeld. De site biedt ook een forum voor alle vragen rond jeugdwerk en duurzame ontwikkeling.

➤ Verdraaidewereld.be is een initiatief van het Platform VerdraaiDe Wereld. De NME-werking [JeROM](http://JeROM.be) maakt deel uit van dit platform, gaf mee vorm aan de site en staat in voor het luik 'milieu'.

[top](#)

4. Ecospot Make-over 'Milieuvriendelijkste jeugdhuis van Vlaanderen'

In het vorige NME-zine kon je lezen dat Jeugdhuis The Bassment (Houthalen-Oost) aan de haal ging met de felbegeerde titel 'Milieuvriendelijkste jeugdhuis van Vlaanderen'. Een mooie prijs ging ook naar Den Eglantier uit Sint-Niklaas, dat zijn jeugdhuis gratis kon laten herinrichten door studenten uit het Kunstonderwijs. Op 27 mei gingen de studenten er aan de slag. Op 13 juni sluiten ze er het project Ecospot feestelijk af in de fuifzaal van Den Eglantier.

➤ Het stappenplan 'Ecospot', in 3 stappen naar een gedragen milieuzorg in het jeugdhuis, kan je gratis aanvragen via jerom@vlaanderen.be. De Ecscan kan je nog steeds online invullen en gebruiken op www.ecospot.be.

[top](#)

5. Klimaatswedstrijd 'Groep onder Stroom'

Deze interactieve wedstrijd daagt alle Vlaamse jeugdgroepen uit om hun CO2-uitstoot te verminderen en zelf actie te ondernemen. Aan de hand van diverse opdrachten en door andere groepen uit te dagen het avontuur mee aan te gaan, kan je tips verzamelen om het sleutelwoord te vinden. Misschien win je wel een dag zeilwagen racen, een avond stand-up comedian of een nieuwe kist verkleedkleden ter waarde van 250 euro uit de Kringwinkel.

'Groep onder Stroom' start op 17 oktober 2008. Tijdens het werkingsjaar 2008-2009 kan je tot drie keer rond verschillende thema's deelnemen. Inschrijven kan vanaf 15 augustus 2008.

➤ Meer info op www.stadonderstroom.be

[top](#)

6. NME-subsidieproject 'Voetzoekers': bereken de ecologische voetafdruk van je klas

De campagne 'Voetzoekers', van WWF en Ecolife met de steun van de Vlaamse overheid, roept leerkrachten uit de tweede of derde graad van het secundair onderwijs op om samen met hun leerlingen de ecologische voetafdruk van de klas te berekenen. Deze voetafdruk drukt uit hoeveel aardoppervlakte er nodig is voor de levenswijze van de klas. Deelnemende Klassen die de voetafdruk van hun klas/school nog verder willen verkleinen kunnen een eigen project indienen. De meest interessante en originele projecten kunnen tot 2.500 euro krijgen.

➤ Meer info vind je op www.wwf.be/voetzoekers. Je klas inschrijven en aan de slag gaan met de online calculator kan vanaf september 2008. Projecten indienen kan tot 31 maart 2009.

[top](#)

7. Ontwikkeling digitale wegwijzer: doe mee aan de enquête

De afdelingscollega's van de dienst Interne Milieuzorg (IMZ) willen een digitale wegwijzer voor interne milieuzorg laten ontwikkelen. Deze wegwijzer moet diverse doelgroepen een gebruiksvriendelijk overzicht bieden van beschikbare informatiebronnen, instrumenten, methodieken, goede voorbeelden... van milieuzorg in België en Europa. Ecolife vzw zal deze opdracht uitvoeren.

Via een vragenlijst peilen ze naar de thematische info, de instrumenten en de methodieken die je gebruikt of nuttig acht om in jouw organisatie efficiënt te kunnen werken rond interne milieuzorg.

» Je kunt deze vragenlijst invullen op <http://wegwijzerimz.lne.be> tot 30 juni, het duurt slechts een 10-tal minuten.

[top](#)

8. Milieugedragscan afdeling Milieu-integratie en – subsidiëringen

Om als Vlaamse overheid het goede voorbeeld te geven, namen de collega's van de dienst Interne Milieuzorg het initiatief om het milieugedrag van de eigen afdeling te scannen. Ecolife vzw peilde zowel naar ons milieubewustzijn als naar ons effectieve milieugedrag.

» Het resultaat van dit onderzoek met de aanbevelingen vind je op de [IMZ-website](#) (pdf)

[top](#)

9. Het sociaal-cultureel volwassenwerk focust op 'Milieu'

De NME-werking 'Niet voor groentjes' stelt een grote milieudynamiek in het sociaal-cultureel werk vast:

Markant neemt via het jaarthema 2008-2009 'In de ban van het wiel' milieuvacaties op over duurzaam (ver)bouwen, duurzaam ondernemen, ecologisch tuinieren en de ecologische voetafdruk.

De Liberale Vrouwen koppelden hun jaarthema 2008 'Gezondheid' aan het milieu.

Het Katholiek Vormingswerk van Landelijke Vrouwen (KVLV) organiseert de komende 2 jaar diverse originele activiteiten over het thema energie.

Pasar (het vroegere Vakantiegenoegens en Kreo) brengt de natuur dicht bij haar leden met het jaarthema 2007-2010 Buur Natuur.

Een zevental vormingplus-organisaties zetten de Kyotocode verder van 1 november 2008 tot 1 februari 2009.

» Meer info: www.markantvzw.be, www.liberalevrouwen.be, www.kvlv.be, www.pasar.be / www.buurnatuur.be, www.kyotocode.be, www.prettiggeleerd.be. [top](#)

10. NME-zomeractiviteiten

Trekken jullie er in de vakantieperiode graag eens op uit? De natuur dicht bij huis heeft ook heel wat te bieden... Bezoek een NME-centrum of vind tal van andere zomeractiviteiten via de zoekmodule van de NME-inventaris op <http://nme.milieuinfo.be>.

» Van 28 juni tot 7 september kun je al fietsend door het Grenspark De Zoom - Kalmthoutse Heide deelnemen aan de [zomerwedstrijd van NEC De Vroente](#).

» Op donderdag 3 juli kunnen kinderen van 6 tot 12 jaar ook in het NEC De Vroente terecht voor het [vakantieatelier 'Op reis!'](#). Van 10 tot 16u ontdekken ze er op een speelse manier de natuur van de Kalmthoutse Heide. Prijs: 5 euro (broodmaaltijd en drankje inbegrepen) Inschrijven verplicht vóór 26 juni 2008.

» Van 1 juli tot 31 augustus organiseert het VBNC De Nachtegaal in samenwerking met de Krant van West-Vlaanderen een [wandelzoektocht](#).

» Op donderdagavond 28 augustus organiseert VBNC De Nachtegaal opnieuw ['Film in het Bos'](#).

» De bezoekers van het VBNC De Nachtegaal kunnen tijdens de zomermaanden ook genieten van de [tijdelijke Argus-fototentoonstelling](#). De tentoonstelling bevat een selectie van de mooiste natuurfoto's van de laatste wedstrijd. Een proevertje kun je vinden op www.argusmilieu.be.

[top](#)

11. NME-aanbod in Vlaanderen

Op zoek naar NME-aanbod in Vlaanderen? Je vindt het in de NME-inventaris op <http://nme.milieuinfo.be>!

Onder de knop tijdelijk aanbod vind je [een goed gevulde NME-agenda](#).

Staan jouw organisatie en NME-aanbod nog niet in deze databank? Gebruik dan [de beheersmodule](#) en voeg zelf je aanbod toe.

Raadpleeg ook het online [overzicht van uitleenbaar materiaal](#) gaande van doekoffers tot tentoonstellingen.

Benieuwd naar het aanbod van onze NME-centra?

Klik door naar de overzichtslijst van hun aanbod in de NME-inventaris

» [NMEC De Helix](#)

» [NEC De Vroente](#)

[Vroentedag voor groot en klein rond het thema 'Gaan dieren ook naar school?'](#) op zondag 7 september 2008 van 10 tot 17u. Gratis toegang!

[Natuurateliers: gratis vorming voor begeleiders in kinderopvangcentra, animatoren...](#) op zaterdag 20 september 2008 van 10 tot 12u. Inschrijven verplicht vóór 13 september 2008.

» [VBNC De Nachtegaal](#)

[Gratis werkwinkel: pakketten voor de jongste kleuters](#) op dinsdag 3 juni 2008 van 9 tot 16u. Inschrijving verplicht.

» Een greep uit het aanbod:

Tot oktober loopt in Bokrijk het [project 'Korstmossen, snuffelpalen van ons milieu'](#) voor de 2de en 3de graad van het secundair onderwijs. Het Provinciaal Natuurcentrum Het Groene Huis ontwikkelde dit nieuwe educatieve project over luchtvervuiling en klimaatverandering in samenwerking met Natuurpunt vzw.

[top](#)

12. eNneeMmeE

» Op zondag 1 juni 2008 viert het Brussels Instituut voor Milieubeheer (BIM) in het Jubelpark de tiende editie van het Feest van het Leefmilieu. Het BIM daagt de Brusselse scholen ook uit om hun energieverbruik in het volgende schooljaar met tien tot twintig procent te verminderen en zo ook hun energiefactuur te verlagen. De deelnemende scholen krijgen het hele jaar bijstand van een specialist.
www.ibgebim.be

» Wereldmilieudag 2008 op donderdag 5 juni roept op tot een minder co2-uitstotende economie. www.unep.org/wed/2008/english/

» Van 7 tot 15 juni loopt in Vlaanderen de Bioweek. Op www.bioweek.be vind je de kalender en extra informatie. De biologische voedingsmarkt groeide in 2007 met bijna tien procent tot 283 miljoen euro.

» Op donderdag 12 juni 2008 staat de 2de Milieutrefdag in het teken van de [samenwerkingsovereenkomst milieu 2008-2013](#). Het Steunpunt Lokale Agenda 21 organiseert er onder andere een werkgroep rond de duurzaamheidsspiegel. De voorbereidingen voor de nieuwe campagne zijn volop bezig. Goed nieuws is alvast dat de International Council for Local Environmental Initiatives (ICLEI) de duurzaamheidsspiegel erkent als 'baseline review' binnen het Charter van Aalborg en dat de spiegel ook in aanmerking komt als doorlichtinginstrument voor de punten van het onderscheidingsniveau van het thema Duurzame Ontwikkeling in de nieuwe samenwerkingsovereenkomst.
www.duurzaamheidsspiegel.be

» De wereldtentoonstelling van zaterdag 14 juni tot en met zondag 14 september 2008 in het Spaanse Zaragoza staat in het teken van water en duurzame ontwikkeling.

Bewonder er in het Belgische paviljoen het kunstwerk 'De man die op het water schrijft' van Jan Fabre.

www.zaragozaexpo2008.es

» Vlaams minister van Jeugd en Sport Bert ANCIAUX lanceert op woensdagmiddag 25 juni de eerste Buitenspeeldag. Naast het promoten van buiten spelen en sporten wil hij ook de aandacht vestigen op het belang van buitenspeelruimte.
www.buitenspeeldag.be

✂ De compostmeesters van 100 Vlaamse gemeenten maken zich op voor de vijfde 'Juni Compostmaand' in het teken van kringlooptuinieren. Demonstraties, workshops, tentoonstellingen en andere activiteiten vind je op www.junicompostmaand.be.

✂ In september organiseren de Vlaamse provincies en de Vlaamse Landmaatschappij de eerste Maand van het Platteland. De campagne wil duidelijk maken dat het Vlaamse platteland leeft en bruist. www.maandvanhetplatteland.be

✂ De 'Lente van het Leefmilieu', een grote raadpleging over klimaat, leefmilieu en duurzame ontwikkeling loopt nog tot het begin van de zomer. Het doel is een beter leefmilieu voor de toekomstige generaties. Na afloop zullen de Federale Regering en de gewesten constructieve voorstellen doen. Volg dagelijks het verloop op www.lentevanhetleefmilieu.be.

✂ Geef je mening over het voorontwerp van het Federaal Plan Duurzame Ontwikkeling 2009-2012 op www.plan2009.be. Het bevat 23 actievoorstellen (thema's mobiliteit, huisvesting, sociale integratie...).

✂ De Katholieke Hogeschool Leuven lanceert de Groene Keuken Wedstrijd voor 10- tot 14- jarigen. Creëer in groepjes van 6 tot 10 deelnemers een ecologische en gezonde hoofdmaaltijd voor elk seizoen. De wedstrijd loopt tot 20 augustus 2008. Meer informatie vind je op www.voetenoptafel.be/wedstrijd_groene_keuken.html.

✂ Dit jaar krijgen 11 jeugdverblijfscentra en 9 campings het milieukeurmerk Groene Sleutel. Dit initiatief van Bond Beter Leefmilieu en Toerisme Vlaanderen is een internationaal keurmerk voor milieuvriendelijke toeristische accommodatie die voldoet aan strikte criteria inzake energie, water en mobiliteit. Jeugdlogies kwam voor het eerst in aanmerking. www.groenesleutel.be - informatie over de Groene Sleutel in Vlaanderen www.greenkey.org - informatie over de Groene Sleutel Internationaal www.duurzaam-toerisme.be - duurzaam toerisme website van Toerisme Vlaanderen

✂ Volgende websites kregen een nieuw jasje:
De portaalsite van de Vlaamse overheid www.vlaanderen.be heeft niet alleen een nieuwe en moderne look, ook de inhoud is uitgebreid en gestructureerd op maat van de burger.
Op de website van het Waterloket www.waterloketvlaanderen.be vind je nu nog meer praktische informatie op maat van de doelgroep: niet enkel voor de gezinnen, maar ook voor de landbouwsector en de lokale besturen.
De gids om duurzaam te consumeren www.bewustverbruiken.be mikt op meer interactie: je kan op elk artikel reageren, de site biedt RSS-feeds aan en de tagcloud brengt je snel bij de onderwerpen die je interesseren.
Ook www.weekvanhetbos.be steekt voor zijn 30ste verjaardag in een nieuw kleedje.

✂ Een blog vol tips, weetjes en ervaringen over hoe je je voedingspatroon kan verduurzamen? De partners van dit project zijn Netwerk Bewust Verbruiken vzw, Velt vzw, Ecolife vzw, Gezinsbond vzw, Vredeseilanden vzw en de Afdeling landbouw- en voedsleconomie van de Katholieke Universiteit Leuven. Het project krijgt de steun van de Vlaamse (Vlaamse Strategie Duurzame Ontwikkeling) en de federale overheid (POD Duurzame Ontwikkeling). www.etenisweteten.be

✂ Via de nieuwe website www.ikhebeenvraag.be van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (KBIN) kunnen kinderen en volwassenen vragen stellen aan wetenschappers van 14 Belgische onderzoeksinstituten en universiteiten.

✂ Steven Vromman, voormalig directeur van Ecolife, ging vanaf 1 mei de uitdaging aan om te leven met een beperkte voetafdruk. Volg zijn dagelijkse ervaringen op www.lowimpactman.be.

✂ De geotruck is een mobiel leslokaal dat met het spel EarthQuest scholieren bewust wil maken en informeren over thema's als klimaatsverandering, de groeiende wereldbevolking en natuurrampen. In het kader van het Jaar van de Aarde rijdt dit initiatief van de Universiteit van Utrecht door Nederland en België. www.geotruck.nl

✂ Het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) is partner in de voorbereidingsfase van het Europese Lifewatch Project dat inspeelt op de dringende nood aan internationale samenhang in het beleid om het biodiversiteitsverlies te stoppen. De nu vaak nationaal of lokaal in databanken beschikbare kennis zou via het project in een grotere gebruikersgestuurde elektronische metadatabank gedeeld kunnen worden. Later zouden ook online analyse-instrumenten mogelijk zijn.

www.lifewatch.eu

✂ Op <http://ecoagents.eea.europa.eu> van het Europese Milieu Agentschap kunnen jongeren van 9 tot 14 jaar undercover ecoagent spelen in stripverhalen. In elk verhaal krijgen vijf helden uit Nederland, Finland, Polen, Turkije en Griekenland een speciale missie toegewezen. De nieuwe rekruten verschijnen ook echt naast de permanente personages. Twee verhaallijnen rond klimaatverandering en waterkwaliteit staan al online, de verhaallijnen rond duurzame levensstijl, biodiversiteit en luchtkwaliteit volgen.

Bij elke verhaallijn hoort ook een te downloaden quiz voor in de klas. Leerkrachten vinden er educatief materiaal en een overzicht van websites uit eigen land met gedetailleerde informatie rond de milieuproblematiek.

✂ Bouworde is een erkende jongerenorganisatie die jonge vrijwilligers (tussen 18 en 30 jaar) uitstuurt naar projecten in Vlaanderen, Europa en de Derde Wereld. Bij een ecologisch kamp ligt de nadruk op werken voor en in de natuur.

www.bouworde.be

[top](#)

[schrijf je uit](#) | [archief](#) | [printversie.pdf](#)

Reactie op dit NME-zine? Laat iets weten aan vanessa.depelecijn@lne.vlaanderen.be

Ken je nog andere geïnteresseerden? Stuur hen dit NME-zine. Het volgende NME-zine verschijnt **eind september 2008**.

Het **NME-zine** is een tweemaandelijks elektronische nieuwsbrief van de dienst Doelgroepenbeleid, Natuur- en Milieueducatie van de Afdeling Milieu-integratie en -subsiëringen van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie. Deze nieuwsbrief informeert over evoluties in de natuur- en milieueducatieve sector, stimuleert netwerkvorming binnen deze sector en maakt het brede publiek warm voor actuele milieuproblemen door middel van vernieuwende educatieve acties, pakketten en publicaties.

Dit e-zine bereikt ruim 2000 abonnees uit het onderwijs, de NME-centra, de natuur- en milieuverenigingen, de administraties, de provincies, de gemeenten, de landbouweducatie, het jeugdwerk en het sociaal-culturele volwassenenwerk.

Vlaamse overheid, Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, afdeling Milieu-integratie en -subsiëringen, Koning Albert II-laan 20 bus 8, 1000 Brussel, tel. 02 553 82 18, fax 02 553 80 25, nme@lne.vlaanderen.be - <http://milieueducatie.lne.be>

v.u.: J.-P. Heirman, Secretaris-generaal, Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE)